

Årsberetning 2021

Praksisudvalget ved Københavns Universitet

Indhold

PRAKSISUDVALGETS ARBEJDE.....	3
Behandlede sager	3
Øvrigt arbejde	3
Konkrete sager	4

Praksisudvalgets arbejde

Hermed afgiver Udvalget vedr. ansvarlig forskningspraksis (Praksisudvalget) ved Københavns Universitet sin årsberetning for 2021.

Praksisudvalget har i 2021 afholdt 5 møder.

Behandlede sager

I løbet af 2021 har Praksisudvalget modtaget 13 nye anmeldelser, hvoraf 2 blev afvist, da de ikke lå inden for hverken Praksisudvalgets eller Nævnet for Videnskabelig Uredeligheds kompetenceområde, og 1 anmeldelse er blevet trukket tilbage. 4 anmeldelser omhandlede tvivlsom forskningspraksis.

Praksisudvalget har i 2021 færdigbehandlet i alt 4 sager, hvoraf:

- 3 sager blev optaget til behandling i 2020.
- 1 sag blev optaget til behandling i 2021.
- 2 sager blev behandlet af Praksisudvalget, efter de havde været behandlet i Nævnet for Videnskabelig Uredelighed.

Praksisudvalget har i 2021 oversendt 2 sager til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed. Nævnet har i beretningsåret truffet afgørelse i 5 sager, der var blevet oversendt af Praksisudvalget i 2020. I én sag fandt nævnet, at der forelå videnskabelig uredelighed, mens nævnet i fire sager fandt, at der ikke forelå videnskabelig uredelighed.

Praksisudvalgets færdigbehandlede sager er omtalt i denne beretning på side 4-5.

Øvrigt arbejde

I beretningsperioden har Praksisudvalget udarbejdet en praktisk tjekliste, som studerende og forskere kan bruge ved inddragelse af studerende i forskningsprojekter. Det er hensigten, at denne tjekliste skal fungere som et frivilligt hjælperedskab. Formålet er at synliggøre nogle af de problemer, som senere kan vise sig ved studerendes deltagelse i forskningsprojekter, bl.a. om adgang og ejerskab til data.

Tjeklisten er medtaget i denne årsberetning som bilag 1 og er tilgængelig på Praksisudvalgets hjemmeside.

Forskning & Innovation ved Københavns Universitet har udarbejdet retningslinjer for *Named Person*-ordningen i beretningsperioden. Som følge heraf er der efter ønske fra Praksisudvalget indsat en bestemmelse om *Named Person*-ordningen i "Københavns Universitets regler om håndtering af sager om tvivlsom forskningspraksis og videnskabelig uredelighed". I forbindelse hermed er der endvidere givet rektor mulighed for i særlige tilfælde at godkende, at der udpeges en professor emeritus, en lektor emeritus eller en seniorforsker emeritus som medlem af Praksisudvalget, f.eks. hvis

vedkommende har udvist et særligt engagement for udvalgets virke. Herudover er der indsat en bestemmelse om, hvornår Praksisudvalget kan genoptage behandlingen af en sag, samt en bestemmelse om at Praksisudvalget på eget initiativ kan tage en sag op til behandling.

Reglerne er medtaget i denne årsberetning som bilag 2 og er tilgængelige på Praksisudvalgets hjemmeside.

I beretningsperioden har Praksisudvalget og rektor for Københavns Universitet herudover været i dialog med uddannelses- og forskningsministeren om kompetencedelingen mellem forskningsinstitutionerne og Nævnet for Videnskabelig Uredelighed og om sagsbehandlingstiderne ved nævnet. Rektor har i den forbindelse foreslået, at universiteterne skulle få mulighed for at behandle sager, hvor der enten foreligger en entydig praksis fra nævnet om, at et forhold ikke udgør videnskabelig uredelighed, eller sager hvor der er tvivl om, hvorvidt resultatet af en videnskabelig indsats angår et videnskabeligt produkt i lov om videnskabelig mv.'s forstand. Som svar på denne henvendelse har ministeren meddelt, at han ønsker at afvente effekten af initiativer igangsat af Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, før det eventuelt kan overvejes at igangsætte yderligere tiltag som foreslået af rektor.

Praksisudvalget har endvidere afholdt sin årlige konference, hvor temaet var interessekonflikter i akademisk forskning. Målet med konferencen var at stille skarpt på en række hyppigt forekommende interessekonflikter og drøfte løsninger herpå – generelt og inden for særlige forskningsområder. Konferencen afsluttedes med en debat med forskere fra et bredt spændende tværsnit af fagområder som inspiration til det videre arbejde med at håndtere interessekonflikter.

Praksisudvalget har herefter drøftet, om Praksisudvalget som opfølgning på konference skal udarbejde en vejledning eller lignende om interessekonflikter, eller om der blot skal gives input til den vejledning, som er under udarbejdelse af *Forskning & Innovation* ved Københavns Universitet, og som forventes at blive sendt i høring i første kvartal af 2022. Disse overvejelser forventes afsluttet i første halvår af 2022.

Klinisk professor Gorm Greisen fratrådte Praksisudvalget pr. 1. juli 2021, da han overgik til status som professor emeritus. Gorm Greisen blev dog genudpeget som medlem af Praksisudvalget pr. 1. december 2021 på baggrund af ændringen af ”Københavns Universitets regler om håndtering af sager om tvivlsom forskningspraksis og videnskabelig uredelighed”, som omtalt ovenfor.

En oversigt over udvalgets medlemmer findes i bilag 3.

Afsluttede sager

1. Dato for udtalelse: Den 27. april 2021

Tema: plagiering

Anmelder ønskede Praksisudvalgets stillingtagen til, om den indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved at have plagieret i en ph.d.-afhandling. Indklagede afviste at have udvist

tvivlsom forskningspraksis. Sagen var tidligere blevet behandlet af Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, der havde fundet, at indklagede ikke havde udvist videnskabelig uredelighed. Praksisudvalget fandt, at indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis. Praksisudvalget lagde bl.a. vægt på antallet af tilfældene af plagiering, og at indklagede ikke havde udvist en grad af agtpågenhed, som man kan forvente af en ph.d.-studerende. Det kunne ikke føre til et andet resultat, at de fleste af tilfældene af plagiering fandtes i ph.d.-afhandlingens indledende afsnit.

2. Dato for udtalelse: Den 9. september 2021

Tema: urigtig oplysning om, at ph.d.-projekt var godkendt af De Videnskabsetiske Komiteer.

Anmelder ønskede Praksisudvalgets stillingtagen til, om den indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved urigtigt at have oplyst, at et ph.d.-projekt var godkendt af De Videnskabsetiske Komiteer. Indklagede anførte, at der var tale om en misforståelse, idet pågældende ph.d.-projekt slet ikke skulle anmeldes til De Videnskabsetiske Komiteer. Praksisudvalget fandt, at indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis, idet en ansvarsfuld planlægning af forskningen også indebærer, at væsentlige oplysninger og omstændigheder vedrørende et forskningsprojekt skal være retvisende i formidlingsøjemed. Praksisudvalget fandt dog, at der ikke var tale om et alvorligt forhold, idet der på ansøgningstidspunktet forelå en misforståelse om, hvorvidt ph.d.-projektet efter sit indhold skulle have været anmeldt og godkendt af De Videnskabsetiske Komiteer.

3. Dato for udtalelse: Den 16. september 2021

Tema: plagiering

Anmelder ønskede Praksisudvalgets stillingtagen til, om den indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved at have plagieret i en ph.d.-afhandling. Indklagede anførte, at der var tale om en beklagelig fejl. Sagen var tidligere blevet behandlet af Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, der havde fundet, at indklagede ikke havde udvist videnskabelig uredelighed. Praksisudvalget fandt, at indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis. Praksisudvalget lagde bl.a. vægt på, at omfanget og antallet af plagieringer ikke var ubetydelig for planlægningen, gennemførelsen og rapporteringen af forskningen under ét. På den baggrund fandt Praksisudvalget, at de to tilfælde af plagiering udgjorde tvivlsom forskningspraksis.

4. Dato for udtalelse: Den 16. september 2021

Tema: plagiering

Anmelder ønskede Praksisudvalgets stillingtagen til, om den indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved at have plagieret i en ph.d.-afhandling. Indklagede afviste at have plagieret. Sagen var tidligere blevet behandlet af Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, der havde fundet, at indklagede ikke havde udvist videnskabelig uredelighed. Praksisudvalget fandt, at indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis. Praksisudvalget lagde bl.a. vægt på, at alle tilfældene af plagiering udgjorde tvivlsom forskningspraksis.

Årsberetning 2021

Udvalget vedr. ansvarlig forskningspraksis
(Praksisudvalget)

Københavns Universitet
Nørregade 10, Postboks 2177
1017 København K